

2n PREMI PROSA ADULTS

Obra: Aurtxo Polita

Autor: Nairun (Núria Abelló Sala)

Tan sols tenia set anys quan vaig dir adéu als meus pares al port de Santurtzi. Plovia poc, però plovia. I feia fred; un fred estrany, diferent... Plegats cantàvem *Aurtxo polita* mentre jo m'abraçava ben fort al meu nino, el *Nono*. No coneixia ningú més. Van dir-nos que ens duïen a Europa a passar l'estiu lluny de la guerra, però jo no sabia on era Europa ni perquè encara hi havia guerra...

Sols recordo que pocs mesos enrere mentre jugava sota l'arbre de Gernika van bombardejar la ciutat. Hi va haver moltes explosions, moltes flames i molts morts. Massa morts. I també molts plors. Massa plors. No vaig tornar a veure els meus avis ni molts amics. Tot es va fer bocins. El meu pare va deixar la fàbrica per anar al front i la meva mare i jo ens vam quedar a casa, soles i tristes, menjant pa sec i sopes fredes. Res més. Sols algun conte de tant en tant i alguna cançó esquerdada aconseguïen treure'm de l'ensopiment glaçat del moment.

Dalt del vaixell molts nens ploraven. D'altres callàvem amb el cor encongít i poruc. Alguns cantaven per intentar espantar les pors desdibuixades... La travessia va ser llarga i trista. Massa trista. I massa freda. Quan vam arribar a França ens van donar pa, xocolata i una poma. I ens van abrigar amb unes mantes. Molts nens se'ls van endur dalt d'uns camions, cap a no sé on... I a la resta ens vam fer pujar dalt d'un altre vaixell més petit i més rònc. Un nen va dir: "Crec que ens envien a Rússia!". Però jo tampoc no sabia on era Rússia.

La segona travessia encara va ser més llarga, més freda i més trista. No sé quants dies deuria durar. Sols sé que quan vam arribar a Leningrad jo estava tremolant de fam, de fred i de por. I potser també de febre. No ho sé. Sols sé que volia tornar a casa. Sort que el *Nono* venia amb mi!

D'entrada ens van atendre molt bé i ens van portar a una casa de colònies que en deien la "Casa de niños". Jugàvem, anàvem a classes, apreníem, rèiem... I vaig fer nous amics. Tanmateix la guerra es va allargar més del previst i la nostra estada també. I, com una flama que s'esquerda, la situació es va complicar quan va començar una altra guerra allí mateix. Massa guerres. Per què?

En tot cas la història l'expliquen els llibres i no és la meva intenció repetir-la aquí. Seria massa complicat i massa trist. Tothom sap que amb els anys les fronteres i les guerres van crear uns murs infranquejables massa difícils d'entendre...

Llavors ens van distribuir en famílies i vam perdre el contacte entre nosaltres. Mai no vaig saber res més dels altres... De totes maneres vaig tenir sort, perquè la família que em va acollir era molt agradable i tenien un nen de la meva edat que es deia Sasha i que, encara que llavors jo no ho sabia, amb el temps es convertiria en el meu millor amic. I els seus pares, també en els meus.

Vivíem en una petita granja a Pushkin, al sud de Leningrad i gràcies a això, malgrat els temps difícils que ens va tocar viure, no vam passar mai gana. Allí vaig aprendre a estimar el meu nou país i la meva nova família. Potser el que més em va costar va ser aprendre el rus, un idioma molt diferent als que jo coneixia. De totes maneres sempre escapàvem els contratemps amb un somriure i els amaniem amb cançons. I cada nit m'abraçava ben fort al meu *Nono*, li cantava *Aurtxo polita* i li explicava tot.

Sempre em van tractar molt bé. Tant, que al cap de deu anys en Sasha i jo ens vam casar. Va ser una boda senzilla i alegre, amb molta música, moltes danses i molts amics. Ens vam quedar a viure amb els seus pares, perquè no podíem establir-nos pel nostre compte i perquè ells estaven molt desgastats de tant treballar i també ens necessitaven. Llàstima que van morir massa joves. I en Sasha, també. El mateix hivern. Tots de pneumònia. I en vaig quedar sola i sense fills, en un país que no era el meu (o potser sí?). Bé, de fet, crec que ja era més d'allí que d'enlloc. En tot cas no podia marxar ni contactar amb els meus pares, perquè les comunicacions amb l'estranger estaven prohibides. Ni tan sols sabia si eren vius o morts. Vaig continuar treballant a la granja i vaig intentar refer la meva vida, però els petons d'en Sasha sempre em van acompanyar... Com el *Nono* i l'*Aurtxo polita*.

Fins que fa un parell d'anys vaig rebre una trucada sorprenent:

- *¿Leire? ¿La señora Leire Larrazábal, si vous plait?*
- *Sí... Sí, soy yo. ¿Quién pregunta por mí?* - feia molts anys que ningú preguntava per mi i menys pel meu cognom de debò.
- *C'est difficile d'expliquer...Je suis tu hermana Nora, Nora Larrazábal. Yo, yo...*

I es va posar a plorar. I jo també... Molta estona. No m'ho podia creure!!! Em trucava des d'Hendaia des d'on portaven molts anys intentant localitzar-me... I jo ni tan sols sabia que tenia una germana!

— *¿Nora? Nora... Nora!!!*

No tenia més paraules... Llavors es va fer un llarg silenci i ens vam fondre en una abraçada virtual, increïble, que mai més s'escapçaria. I, sense adonar-me'n, vaig començar a cantar l'*Aurtxo Polita*... Vuitanta anys més tard. Massa tard.